

Aanwezig: Erik Jongenotter, (voorzitter), Ane Wiersma (secretaris), Leon van den Biggelaar, Dimitri Poncin, Akke Drentje, Marcel Fick, Ton van Grinsven, Sjoert Bakker, Peter Smit, Harma Wilts, Luc Prinsen, Maria Salomons (verslag)

Afwezig: Hans van Run, Eric Greweldinger, Erik van Holten, Teun Immerman, Martijn de Leeuw

1. Opening en vaststelling agenda

Om 10:04 wordt de vergadering te Al-Masoedilaan geopend door Erik.

2. Mededelingen, ingekomen en verzonden stukken

Mededelingen/Vragen

- Geen

Inkomend:

- Intergroen (Ane, 1-3)
- Vormgeving rotonde Duinstraat (Luc, 1-3)
- Privacy en security iVRI (Sjoerd, 7-3)
- KAR geotool (Peter, 7-3)

Uitgaand:

-

3. Verslag van de vergadering van 8 februari 2023

Tekstueel

- Pagina 1: enkelvoud/meervoud: Er is een enkele tekstuele wijzigingen. Die wordt ... – Kopje 3: 14 december 2022 moet 11 januari 2023 zijn
- Pagina 2 (en 3): Sjoert is met een t, Google Maps link doet t niet bij iedereen?
- Pagina 4: "Dit kost relatief erg veel tijd." Toevoegen: in het testbed.

Openbaar

- Pagina 2: Lunch kan weg, Pagina 5: rondvragen over afscheid etc. kan weg

Naar aanleiding van -

Actielijst

- Peter: heeft contact gehad over een fabrieks-onafhankelijk communicatieprotocol – men is te druk om hier op te reageren. Het is wel goed om dit op de actielijst te laten staan. Stichting IVERA zou hiervoor een protocol kunnen ontwikkelen. Akke brengt het in bij stichting IVERA.

- Het is belangrijk dat als ITS-applicatie stopt, de back-up op een gestandaardiseerde manier opstart, en dat dit wordt ondersteund door elke TLC leverancier. Dat kan complex zijn door veel betrokken partijen.
- Akoestische signalering Thematafel moet nog een keer op de agenda
- Contact opnemen – kan eraf
- Lijstje van Sjoert kan eraf

4. Vragen en oplossingen uit de praktijk

Dimitri:

1. Een vraag over de inrichting van het kruispunt Waterlinieweg bij A12 (latitude, longitude: 52.057751, 5.122135). Dit is een 70 km/u plein met verkeerslichten waarbij kop-staart aanrijdingen zijn geweest bij het rechtsaf-licht (ook op een rustig moment). De stopstreep voor rechtsaf is stroomafwaarts verplaatst ten opzichte van de stopstreep voor rechtdoor, om de ontruimingstijd laag te houden. Het gevolg is dat het zicht op de stopstreep en lichten is slecht is door de bocht en bomen. Ook is de voorwaarschuwing weggehaald.

Vermoedelijk helpt een voorwaarschuwing niet omdat deze wordt geassocieerd met de rechtdoor-lichten en verwacht men een vrije rechtsaffer. Misschien helpt een verkeerslichten-waarschuwbord in plaats van het rotonde-bord.

Een waarschuwingslicht ter hoogte van de rechtdoor-lichten is te veel informatie. De beste oplossing is om de stopstreep voor rechtsaf weer te leggen op dezelfde plaats als rechtdoor, en met behulp van intergroen de verliezen te reduceren. Zolang de stopstrepen blijven liggen waar ze nu liggen, is het onveilig. Dimitri gaat intergroen voorstellen, maar dit wordt nog niet gebruikt in Utrecht.

2. Chatharijnesingel: hier is een pilot gedaan waarbij het fietsverkeerslicht werd weggehaald door een zak om de lantaarn te doen. Buurt is tegen verwijdering, de zak was weggetrokken. Onbekend of er over deze pilot is gecommuniceerd, communicatie kan dit voorkomen. Voorgesteld wordt om een officiële "gemeente-zak" te gebruiken om verkeerslichten te onttrekken, om duidelijk te maken dat dit een actie vanuit de gemeente is.

Harma: Een tip wat betreft overvolle MV-files. Sinds de VRI is omgeschakeld tot iVRI was de MV-file overvol door Spat logging. Zet de Spat logging uit en er blijft maar 25% van de file-inhoud over. Niet standaard de Spat logging aanzetten dus, alleen voor onderzoek.

Marcel: GUS/WUS – De applicatie stuurde 3.5 s geel uit, er werd 2 s gerealiseerd, en dit werd niet gedetecteerd omdat de GUS- en WUS-afstemming niet ok was, de GUS hield eerder op. In de Swarco-automaat bleek de bewaker op 2 s te staan (garantiegeel), tijdens de FAT is niet gezien dat TLC de tijd korter maakt dan de applicatie, en dit werd niet ondervangen.

- Zorg dat GUS/WUS niet uit elkaar gaan lopen (stapelen van tijdsverschillen).
- Dit is een configuratiefout: garantiegeel op 2 s zonder variabel geel, dus dat wordt 2 s. Dus controleer alles op zicht, niet vertrouwen op automatische tooling en checken van tijden.

Ane: Intergroen: er is consensus en waar het gebruikt wordt, zijn er nauwelijks klachten. Welke wegbeheerders maken er gebruik van? Leon: Eindhoven heeft oude generator, nieuwe generator nieuwe kansen. Dimitri: Utrecht nog niet voor, Luc: Goudappel adviseert klanten

intergroen te gebruiken, Harma: in Amersfoort bij nieuwe automaten Ton: in Delft wordt wel over nagedacht. Marcel: let op langzame fietsers die langzaam opstarten bij einde groen, dit speelt bij ontruimingstijden en intergroen. Akke, Marcel: in Gelderland wordt conservatief afgerond op hele secondes; Sjoert: Leiden gebruikt intergroen. Dimitri: Boogstraat, rechtstand, boogstraat: bij scherpere bochten wordt ontruimingstijd niet correct bepaald. CROW denkt over het organiseren van een werkgroep ontruimingstijden. Ook (langzame, lange) trams zijn een issue, de tramlengte wordt meegenomen (belangrijk voor visueel gehandicapten bij rateltickers).

Leon: bestekteksten iVRI verplicht nieuw en onderhoud? Voor nieuwe iVRI: om aan UDAP te hangen moet worden voldaan aan alle eisen, dus moet in het bestek, onderhoud: let op aan welke eisen te voldoen (updates), KPI's voldoen, dus alleen technische voorwaarden, geen verkeerskundige. Sweco kan ook aan bestek-tekst-vergelijk doen.

Luc: Den Haag (zie mail) Kruispunt Duinstraat/Scheveningseweg voorstel om kruispunt om te bouwen naar een rotonde met twee richtingen tramverkeer.

Elke 5 minuten komt er een tram langs in de oost-west richting. Een tweekleuren-licht is voor incidentele tram-passages, hier is het niet incidenteel.

Een mogelijk oplossing is de rotonde te voorzien met tweelichters (geel en rood) voor autoverkeer op elke tak en van verkeerslichten voor de voetgangers over de Duinstraat. De zuid-naar west-tram is een lastige met rotonde, maar dit is de richting naar de tram-remise en wordt weinig gebruikt.

In Delft worden voetgangerslichten met groen en rood gebruikt (effectief alleen rood), in Amersfoort alleen rood, maar daar heb je een vrije trambaan, hier heb je auto's gemengd met de tram (zuidpoot, Duinstraat). Fietsrichtingen zijn problematisch, voor de zuidpoot door slecht zicht op de tram.

Er zijn diverse zorgen: de frequentie van de tram (één tram per 4 à 5 minuten), de wachtrijen op stranddagen en de situatie bij storingen en onderhoud (het is een complexe situatie, kan eigenlijk niet zonder ondersteuning van politie of er zijn verkeersregelaars nodig).

Conclusie: verkeerslichten zijn altijd nodig, ongeregeld is de rotonde niet mogelijk zoals het nu ontworpen is.

Luc neemt voor Maria contact op met gemeente Den Haag om dit kruispunt te kunnen gebruiken voor de ontwerp-oefening voor het vak wegontwerp.

5. Risicoanalyse Security iVRI

Onderscheid maken tussen security (de veiligheid kan ook aangetast worden met schroevendraaiers) en cybersecurity (ICT). Ook de risico's beschrijven: behalve wat kan gebeuren bij VRI's, dus de kans op de gebeurtenis en de gevolgen van de gebeurtenis (zowel op gebied van verkeersveiligheid, effect op doorstroming, als imagoschade)

De gevolgen of de kansen kunnen zo klein zijn dat je ervan af kan zien om maatregelen te nemen.

Hou ook rekening met de bereikbaarheids-eisen voor hulpdiensten: dit kan claims opleveren.

“Verlies van data”: zowel stelen als “niet opgeslagen”.

Het doel van de aspecten wordt beschreven voor doelgroepen: wegbeheerders, en afgeleiden: fabrikanten, ICT-leveranciers, adviesbureaus.

Leverancier houdt van standaardisatie, ook op gebied van BIO, hoewel de BIO vrijheid van invulling geeft.

Hou de "i" bij de iVRI weg, vooral in de titel, dus VRI om de lezer niet direct in de richting cybersecurity te denken.

Status: CVN-document op de website.

Na deze input past Sjoert het stuk aan, suggesties mogen nog gemaild worden.

6. Ontwikkelingen iVRI

- a. **Governance:** SC komt later bijeen, over of pre-consolidatie iVRI's aangesloten mogen worden.
- b. **Consolidatie:** zijn nog geen geconsolideerde producten CCOL12 is vrijgegeven, TLCGen heeft test doorlopen en kan vastgesteld worden.
- c. Werkgroep iVRI OV-prio CAM/SRM data: die loopt

7. Normcommissie

Komt in april bijeen

8. Werkgroepen

1. **Stichting IVERA:** nog geen terugmeldingen, maar gaan zich bezighouden met cybersecurity en inbrengen koppeling tussen TLC's.
2. **Terugkoppeling Thematafel (i)VRI LVMB:** -
3. **TLCGen:** certificering is bezig, testen met Vialis zijn gedaan. In hoeverre zijn in TLCGen de regelingen geoptimaliseerd met CAM-data? Het "Gouden-regelen" van Goudappel gebruikt dit, en kan ook gebruikt worden voor file-detectie. Over het algemeen is de kwaliteit van de data nog niet goed genoeg. Het is meestal alleen geschikt voor bepaalde doelgroepen, bijvoorbeeld de fietsers.

9. Lijst met te behandelen onderwerpen

Nog geen informatie gehad wat betreft Hoeflake, Ane stuurt een mailtje.

10. Rondvraag

- Maria: OTTO aanvraag is bezig, maar handtekening voor gratis gebruik maken voor onderwijs heeft nog voeten in aarde. Voorlopig kunnen de studenten gebruik maken van gratis te downloaden Calcit.

-
- Dimitri: Volgende keer weer vergaderen op het Stadskantoor.

11. Sluiting

Om 13 u sluit Erik de vergadering.